

evropski identitet, vraća se mitu i predprosvetiteljskoj tradiciji, protivi se materijalizmu atlantsko – američkog zapada i ističe borbeni panevropski hrišćansko-zapadnjački pogled na svet. Etniziranje politike ogleda se u zagovaranju prava naroda protiv "ideologije o ljudskim pravima", a podvlačenjem kulturnih razlika među narodima ublažava se stari rasizam (Hafeneger 1994, S. 220-225). Ovi opšti idejni obrasci dopunjavaju se lokalnim sadržajima i predrasudama. Nova srpska desnica razapeta je između mističnog klerikalnog slavenofilstva, klasičnih mislioca ekstremne desnice i fašističkih vođa kao što su E. Jinger (Jünger), Đ. Evola (Evola), M. van den Bruk (Bruck), K. Kodreanus (Codreanus), K. Haushofer (Haushoffer) itd. (Naše ideje 1994, br. 2). Časopis "Srpske organske studije" neutralizuje domaću fašističku prethodnicu (D. Ljotića, M. Vasiljevića, S. Krakova) parafrizirajući je u opštem antiprosvetiteljskom sklopu: "Naš temeljni sistem vrednosti proističe iz božanstvene trijade bog–kralj–domaćin. Zato je liberalno-individualistički princip u obezduhovljenom 20. veku, kao posledica tri najveće aveti evropske civilizacije: Darvina, Ničea i Marksa izrodio demokratiju kao vladavinu manjine nad većinom, kapitalizam, materijalizam, boljševizam i bezbožništvo, čije pogubne posledice oseća srpski narod na pragu trećeg milenijuma" (Srpske organske studije, 1999. Uvodnik). Zapadnoevropska krajnja desnica brani evropsku kulturu od imigranata i amerikanizacije i razapeta je između euronacionalizma, kritike mondijalizma i regionalnog šovinizma. U bivšim socijalističkim režimima antikomunizam ima daleko značajniju ulogu, a konkretne nacionalne netrpeljivosti (srpsko antihrvatsvo, hrvatsko antisrpstvo, opšte antijugoslovenstvo i sl.) lako se fašizuju u genocidnom ratu. Ni kontinuitet između klasičnog i novog fašizma nije u svim zemljama iste prirode. U SR Nemačkoj postoji kontinuitet profašističkih sklonosti kod elita, zatim kadrovski kontinuitet bivših nacisti i potonjih neofašističkih aktivista. Osim toga 1945. godina nije bila "nulti čas". Nemačka politička kultura još uvek je opterećena istorijom, autoritarnom militarističkom, rasističkom i antisemitskom tradicijom, nepotpunom denacifikacijom i neurotičnim antikomunizmom (Stöss, 1994, S. 48). Balkanska istorija još više je opterećena dugim procesima međunacionalnih napetosti (za čije presecanje i hlađenje je poluvekovni period socijalizma bio kratak), a koji se lako šoviniziraju i fašiziraju. Oslobodilačka politička kultura sa figurama žrtava, neprijatelja i spasitelja takođe je snažna spona između prošlosti i savremenosti, ne manje podložna fašizaciji.

Kontinuitet između razvijenog i novog fašizma može biti jasniji ukoliko se uoče i razdvoje glavne faze razvoja evropskog fašizma posle 1945. Odmah nakon 1945. javlja se tzv. "oponašajući fašizam" koji u potpunosti sledi poraženi fašizam u ratu. U drugoj fašističke partije prilagođavaju se pravilima buržoaskog parlamentarizma. To je "prilagođeni fašizam" 1960-ih i 1970-ih godina koji postiže određene izborne uspehe, okreće se omladinskoj subkulturi nasilja, organizuje mrežu evropskog desnog terorizma i u određenim područjima idejno se osmišljava ("nova desnica"). U trećoj fazi od 1980-ih godina dolazi do osamostaljivanja desnog ekstremizma, tzv. "populističkog fašizma" koji se uspešnije povezuje sa različitim širim pokretima nezadovoljnih grupa (Gress 1994, S. 187-189). Naglo oživljavanje fašizma u bivšim socijalističkim režimima posle 1990. moglo bi se svrstati u četvrtu fazu "poslesocijalističkog fašizma" kada u vakuumu vrednosti, ekonomskoj krizi, nacionalnim sukobima i ratu snažno izbija zapretni šovinistički potencijala lišen systemske kontrole.

Nova evropska desnica posle 1989. u Zapadnoj Evropi napušta antikomunizam kao središnji ideološki protivstav i zalaže se za "belu Evropu" nacionalnih država, protiv obojenih i